

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.109/2025/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Czingula Katalin ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek a dr. ... elnök által képviselt Balassagyarmati Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 8.Pk.21.054/2024/13. számú végzése ellen a kérelmezett által 14. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében részben megváltoztatja és a kérelmezett vagyoni elégtételben marasztalását 846 400 (nyolcszáznegyvenhatezer-négyszáz) forintra, elsőfokú költségben marasztalását 58 641 (ötvennyolcezer-hatszáznegyvenegy) forintra leszállítja; a kérelmezőt kötelezi az állam javára 729 (hétszázhuszonkilenc) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 25 392 (huszonötezer-háromszázkilencvenkét) forintban állapítja meg. Egyebekben a végzést helyben hagyja.

A kérelmező a Magyar Állam javára az elsőfokú illetéket és 4 536 (négyezer-ötszázharminchat) forint fellebbezési illetéket – az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – e végzés meghozatalának keltétől számított 60 (hatvan) napon belül köteles megfizetni. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy 2 464 (kétezer-négyszázhatvannégy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A 2017. március 2-án fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult, ellentmondás folytán perré alakult eljárás volt folyamatban kölcsön megfizetése tárgyában a 'felperes neve' felperes, valamint a kérelmező mint I. rendű alperes, 'II.r. alperes neve' II. rendű alperes, 'III.r. alperes neve' III. rendű alperes és 'IV.r. alperes neve' IV. rendű alperes között a Salgótarjáni Járásbíróság előtt P.20.341/2017., majd P.20.749/2018., P.20.657/2019. és P.20.818/2023. számon.

[2] A per a felek közös kérelmére 2018. január 22. napjától szünetelt. A felperes 2018. július 20. napján kérte az eljárás folytatását; a bíróság a folytatásról 2018. október 30-án intézkedett.

[3] A tárgyalás a felperesi jogi képviselő általi elmulasztása okán a kérelmező jogi képviselőjének a kérelmére 2019. január 23. napjától szünetelt. A felperes 2019. augusztus 15. napján kérte az eljárás folytatását; a bíróság a folytatásról 2019. szeptember 23-án intézkedett.

[4] A per a járásbíróság elsőfokon jogerőre emelkedett 7.P.20.818/2023/18/II. számú, a kérelmező jogi képviselője részére 2024. április 9-én kézbesített ítéletével fejeződött be.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdéseire alapítottnan, a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Kormányrendelet 1. §-ában meghatározott 400 forintos napi összeggel számítva a per 2017. április 5. és 2024. április 9. közötti időszakára – ide nem értve a szünetelések miatt a 2018. január 23. és 2018. július 19., valamint a 2019. január 24. és 2019. augusztus 14. közötti időszakokat – 2 177 napra 870 700 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte a kérelmezettet kötelezni.

[6] A kérelmezett elleniratában kérte elsődlegesen a kérelem teljes, másodlagosan 1337 napra számított 534 800 forintot meghaladó részében elutasítását. A per számított időtartamát – *a kérelem szerinti részhez igazodóan* – a 2017. április 6. és 2024. április 9. közötti 2176 napban határozta meg. Abból kérte levonni – többek között – *a kérelmező által megjelölnél hosszabb időtartamban*, a szünetelések miatt a 2018. január 23. és 2018. október 30. közötti összesen 281 napot, valamint a 2019. január 24. és 2019. szeptember 30. közötti összesen 243 napot.

Az elsőfokú végzés

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 870 700 forint vagyoni elégtételt és 60 325 forint költséget. Megállapította, hogy az eljárással felmerült 26 121 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Kiemelte: bár a felek egyezően adták elő, hogy a fizetési meghagyás iránti kérelmet a jogosult 2017. április 5-én terjesztette elő, ugyanakkor az iratokból kitűnően annak valós időpontja 2017. március 2. napja. A bírósági eljárás számított időtartama ekként a 2017. március 3. és 2024. április 9. közötti 2 595 nap.

[9] A levonni kért 2018. január 13. és 2018. október 30. közötti időszakot érintően megállapította, hogy a bíróság 2018. január 22. napján megállapította a per szünetelését a felek közös kérelmére, a per felperese pedig 2018. július 20-án kérte az eljárás folytatását. A két időpont között 179 nap telt el, ez a számított időtartamból a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján levonható. Az azonban nem a kérelmező érdekkörébe tartozó ok, hogy a bíróság a kérelmet nem vagy késedelmesen intézte el, ezért az ezt meghaladó időszakot figyelembe vette.

[10] Az ugyancsak levonni kért 2019. január 14. és 2019. szeptember 23. közötti időszak tekintetében rögzítette, hogy a 2019. január 23-i tárgyaláson a kérelmező jogi képviselője azért kérte a szünetelés rögzítését, mert a tárgyaláson a felperes jogi képviselője nem jelent

meg. Alperesként nem állt érdekében a kérelmezőnek, hogy az eljárásnak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 137. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján ne kérje a szünetelését, ezért a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése ezen időtartam tekintetében nem alkalmazható. Ezen túl az iratokból kitűnően a szünetelés időszakának lejártá előtt, az ítélkezési szünetben valóban megállapította a bíróság a per megszűnését, de nem volt tekintettel arra, hogy a hat hónapos határidő még nem járt le, mert annak lejártá előtt, 2019. augusztus 15-én a felperes kérte az eljárás folytatását.

[11] Mindezekon felül további 96 nap levonását is indokoltnak találta, így számítása szerint a per 2 595 nap számított időtartamából levonható összesen 275 nap, a figyelembe vehető időtartam ekként 2 320 nap. A kérelmező azonban ennél kevesebb, 2 177 nap után kérte a vagyoni elégtétel összegét, ezért a kérelmen nem túlterjeszkedve 2 177 nap után 870 700 Ft összegű vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet.

[12] A kérelmező pernyertessége folytán a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezettet a felmerült elsőfokú költsége megfizetésére, amelyet az eljárásban kifejtett jogi képviselési tevékenységre és arra figyelemmel, hogy a kérelmező képviselője ugyanezzel az ügygel kapcsolatban további három másik nemperes eljárást is kezdeményezett, 60 325 forint összegben állapított meg; továbbá úgy rendelkezett, hogy a kérelmezett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentességére tekintettel az eljárási illeték az állam terhére marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[13] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést. Kérte a sérelmezett végzés akként történő megváltoztatását, hogy az ítéltábla a megítélt vagyoni elégtétel összegét 833 200 forintra szállítsa le.

[14] Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette a 2017. március 3. és 2017. április 5. közötti 33 napot. Felhívta: a kérelmező a kérelmében az eljárás napokban számított kezdő időpontját 2017. április 5. napjában jelölte meg, amelyet a kérelmezett is elfogadott. Ennek ellenére határozta meg az elsőfokú bíróság a kezdő időpontot bár a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, de a felek egyező előadásától eltérően. Ezzel megsértette a kérelemhez kötöttség elvét, és az egyező tényelőadásra tekintettel a felek nyilatkozatától nem is volt lehetőség eltérni.

[15] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azzal az álláspontjával, hogy a 2019. január 24. és 2019. augusztus 15. közötti 204 napot a vagyoni elégtétel alapjaként figyelembe vette. A kérelmező az eljárás napokban számított időtartama tekintetében a kérelmében maga sem vette figyelembe ezt az időtartamot, amelyet az elsőfokú bíróság ennek ellenére nem tartott levonhatónak, ezzel ugyancsak megsértette a kérelemhez kötöttség elvét.

[16] Mindezeket összegezve kérte, hogy az ítéltábla a per számított időtartamát ne az elsőfokú bíróság által meghatározott 2 595 napban, hanem csak 2 562 napban fogadja el és ebből az elsőfokú bíróság által levont 275 napon túl további 204 napot, azaz összesen 479 napot is vonjon le, és az így figyelembe vehető 2 083 napra határozza meg a vagyoni elégtétel 833 200 forint összegét.

[17] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helyes indokai alapján helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a per kezdő időpontját az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a peradatok alapján, attól a felek nyilatkozatai ellenére nem

térhetett el. Egyetértett azzal, hogy a 2019. január 24. és 2019. augusztus 15. közötti 204 napot a helyes elsőfokú érvek szerint figyelembe kellett venni. Nem történt túlterjeszkedés a kérelmen, hiszen a vagyoni elégtételt az elsőfokú bíróság csak 2 177 napra állapította meg.

A másodfokú bíróság döntése

[18] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés a kérelmezettet 833 200 forint vagyoni elégtételben marasztaló rendelkezését, a kérelmezett fellebbezését pedig részben alaposnak találta a következők szerint:

[19] A *kérelmező* a kérelmében a per figyelembe vehető időtartamát nem a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem 2017. március 2. napi előterjesztésétől, hanem 2017. április 5. napjától számította a jogerős befejező határozat 2024. április 9. napi közléséig, de ebben nem vette figyelembe a szünetelések a 2018. január 23. és 2018. július 19., valamint a 2019. január 24. és 2019. augusztus 14. közötti időszakait, és az így számított 2 177 napra érvényesített napi 400 forint vagyoni elégtételt. Ehhez képest a *kérelmezett* az elleniratában akként határozta meg a figyelembe vehető időtartamot, hogy a per kezdő időpontját egy nappal későbbi kezdő időponttól, 2017. április 6. napjától számította, így korrigálta a kérelmező által megjelölt időszakot 2 176 napban, ezen túl felsorolta az egyes levonandó időtartamokat, ezen belül az egyes szünetelések figyelmen kívül hagyandó időtartamait nem a kérelmező által megjelölt, hanem annál hosszabb időben jelölte meg 2018. január 23. és 2018. október 30., valamint 2019. január 24. és 2019. szeptember 30. között. A számítását úgy részletezte, hogy az egyes újrainduló peres számokra külön határozta meg a figyelembe vehető időtartamokat (P.20.341/2017. számon 282 napban, P.20.749/2018. számon 86 napban, P.20.657/2019. számon 857 napban, P.20.818/2023. számon 102 napban) és az ekként összesen 1337 napot állította a vagyoni elégtétel alapjaként. Az *elsőfokú bíróság* viszont a felek számításaitól eltérően a per tényleges, a jogszabályok alapján meghatározható 2017. március 3. és 2024. április 9. közötti 2 595 nap számított időtartamából indult ki, és egyenként vizsgálta valamennyi, a kérelmezett által levonni kért időtartamot, beleérve a szünetelések az elleniratban felhívott teljes levonandó időszakát, és így jutott arra a következtetésre, hogy az így számított időtartamából levonható 275 nap eredményeképpen figyelembe vehető 2 320 nap meghaladja a kérelem szerinti 2 177 napot, így a kérelem egészében eredményes.

[20] A kérelmezett a fellebbezésében a vagyoni elégtétel alapjaként figyelembe vett időtartamokat érintően a kérelemhez és ellenirathoz kötöttség sérelmét állította, ezért az ítéltáblának a rendelkezési elv értelmezéséről kellett állást foglalnia.

[21] A Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése azt a rendelkezést tartalmazza, hogy azon eljárási kérdésekre, amelyeket a törvény a bíróság előtti igényérvényesítést (azaz a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárást) rendező alcíme eltérően nem szabályoz, a Pp. rendelkezéseit a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvénynek (Bpnp.) a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni. Ebből tehát az következik, hogy a Pevtv. háttérjogszabálya a Pp., annak minden olyan, a nemperes eljárás sajátosságaival összeegyeztethető rendelkezése alkalmazandó, amelyre nincs a nemperes eljárásra vonatkozó eltérő előírás. Ezért alkalmazandó a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

[22] Azt, hogy a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárás sajátosságai mennyiben engedik a rendelkezési elv érvényesülését, a bírói gyakorlatnak kellett kimunkálnia. Ezzel kapcsolatban foglalt állást a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.361/2023/2. számú, BDT2024. 4752 számon közzétett végzése. Ennek értelmében: A Pevtv. az eljárás időtartamára több fogalmat használ. Megkülönbözteti az *ésszerű időtartamot*, a *számított*

időtartamot, a levonandó (figyelmen kívül hagyandó) időtartamot és a figyelembe vehető időtartamot. Az észszerű időtartamot egyrészt az eljárás teljes tartamára, másrészt az egyes eljárási szakaszokra a Pevtv. 6. §-a határozza meg kötelezően úgy, hogy attól a bíróság csak a kérelmező javára térhet el, de a törvényes időtartamot a perújítás kivételes esetétől eltekintve, nem hosszabbíthatja meg. Az eljárás *számított időtartama* az az időtartam, ameddig a peres eljárás a törvény fogalomhasználata szerint tart: a teljes eljárás tekintetében a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerősnek minősülő határozat közlésének napjáig. Ebből a számított időtartamból engedi meg a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése egyes, az eljárás előrehaladását nem szolgáló, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt *időtartamok levonását*. A számított időtartam és a levont (figyelmen kívül hagyandó) időtartam különbsége a *figyelembe vehető időtartam*. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama – azaz a számított időtartam és a levont időtartamok különbsége – meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél akkor jogosult vagyoni elégtételre. A levonható idő a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján a kérelmezett kérelmének korlátai között megállapítható, az ott írt további feltételeknek megfelelő időt, amelyre ha a bíróság valóban lát jogszabályi alapot, akkor le is kell vonni az eljárás számított időtartamából. Az így kapott idő, azaz a számított idő és a levonandó idő különbsége adja a figyelembe vehető időt. Ez utóbbi idő az, amelynek meg kell haladnia az eljárás törvény szerint meghatározott észszerű idejét és ha ez megtörténik, a vagyoni elégtételre való jogosultság a kérelmező oldalán létrejön.

[23] A vagyoni elégtétel alapjának meghatározásából az következik, hogy a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban, annak sajátossága folytán a rendelkezési elv annyiban nem tud érvényesülni, amennyiben a kompenzálás alapját a törvény egyértelműen, eltérést nem engedően meghatározza. Nem áll fenn ezért kötöttség sem az eljárás vagy eljárási szakasz számított időtartama, sem az észszerű időtartama vonatkozásában, mivel azt, hogy az eljárás vagy eljárási szakasz a törvény értelmében meddig tart és abból mennyi tekinthető észszerű időnek, a Pevtv. 2. §-a és 6. §-a értelmében maga a törvény határozza meg. A felek rendelkezési joga tehát a számított és az észszerű időtartam meghatározására nem érvényesül, így azt a bíróságnak a felek nyilatkozatai tartalmától függetlenül meg kell állapítania.

[24] Az elsőfokú bíróság ezt a jogi levezetést kívánta követni, amikor a számított időtartamot részben a felek nyilatkozatától eltérően határozta meg, azonban az ítéltábla álláspontja szerint a rendelkezési jogot ehhez képest részben tévesen értelmezte.

[25] A kérelmező ez eljárás kezdő időpontját azért határozta meg 2017. április 5. napján, mert előadása szerint ekkor terjesztették elő a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet. Ennek időpontja azonban helyesen 2017. március 2. A kérelmező előadásából az következik, hogy nem kívánta csökkenteni a részére járó vagyoni elégtételt a két időpont közötti időszakra járó törvényes összeggel, csak a számított időtartamot helytelenül, nem a jogszabályi rendelkezések szerinti kezdő időponttól határozta meg. Ezt a téves megállapítását helyesbítette a számított időtartamhoz az előzőekben kifejtett kötöttségből következően helyesen az elsőfokú bíróság a Pevtv. irányadó előírásainak megfelelően. Ebből következően helytálló volt az a következtetés, amely – figyelemmel a Pevtv. 2. §-ának (2) bekezdésére – a számított időtartamot 2017. március 3. napjától vette alapul, így nem volt alap a 2017. március 3. és 2017. április 5. közötti 33 nap figyelmen kívül hagyására.

[26] Egyetértett azonban az ítéltábla a fellebbezés érveivel annyiban, hogy a szünetelés a kérelmező által a kérelem szerint eleve figyelmen kívül hagyott 2019. január 24. és 2019. augusztus 15. közötti 204 napját az elsőfokú bíróságnak is figyelmen kívül kellett volna hagynia. Ebben a vonatkozásban ugyanis nem arról volt szó, hogy a per számított időtartamát a kérelmező helytelenül jelölte volna meg. Ellenkezőleg: a kérelem tartalmából

megállapíthatóan maga is tisztában volt azzal, hogy ez az időtartam amúgy a per számított időtartamának a része, csak a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján azt nem tartotta figyelembe vehetőnek, elfogadva tehát, hogy az az eljárás előrehaladását nem szolgáló, a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam. Ha a kérelmező maga is egyes időtartamok levonását indokoltan tartja, akkor ezt az időszakot a bíróság sem vizsgálhatja, mivel a levonandó időtartamokat érintően nincs a rendelkezési jogot felülíró kötöttség. Hasonlóan: ha a kérelmezett egyes időtartamok figyelmen kívül hagyását kéri az elleniratában, és az elleniratra adott észrevételben ezek levonását maga a kérelmező is elfogadja, a következőes gyakorlat szerint a bíróság ezt követően már érdemi vizsgálat nélkül csökkentti ezzel az időtartammal a vagyoni elégtétel alapját. A 2019. január 24. és 2019. augusztus 15. közötti 204 napot így az elsőfokú bíróság tévesen vette figyelembe.

[27] A tévesen figyelembe vett 204 nap után járó vagyoni elégtétel összege ugyan 81 600 forint; a kérelmezett a fellebbezése végszámítása szerint csak 37 500 forinttal (870 700 – 833 200 forint) kérte annak leszállítását, a fellebbezés elbírálása során azonban a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerinti korlátokra az ítéltáblának is figyelemmel kellett lennie, ekként: Az a fellebbezési kérelem nem vezetett eredményre, hogy az ítéltábla a per számított időtartamát ne az elsőfokú bíróság által meghatározott 2 595 napban, hanem csak 2 562 napban fogadja el, az a kérelme azonban eredményre vezetett, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság által levont 275 napon túl további 204 napot, azaz összesen 479 napot is vonjon le. A fellebbezés ezen levezetéséhez igazodva tehát 2 595 nap csökkentendő 479 nappal, ennek eredményeképpen 2 116 napra határozandó meg a vagyoni elégtétel 846 400 forintban, ezért a vagyoni elégtételben marasztalást az ítéltábla erre az összegre szállította le.

[28] A marasztalás leszállítására tekintettel a kérelmező elsőfokú pernyertessége nem teljes, hanem 97,2 %; az ítéltábla ennek megfelelően szállította le arányosan a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése szerint a kérelmezett által viselendő elsőfokú költség összegét; továbbá a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezőt az állam javára elsőfokú eljárási illeték megfizetésére és módosította az állam által viselendő illeték mértékét.

[29] Az ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése értelmében az előzőek szerint megváltoztatta.

[30] A fellebbezéssel vitatott érték 37 500 forint volt, a fellebbezés 24 300 forint tekintetében volt sikeres, az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illetékből a kérelmező ezzel arányos 4 536 forint megtérítésére köteles, míg a fennmaradó feljegyzett illeték a kérelmezett illetékmentességére tekintettel a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

[31] A másodfokú eljárásban költséget sem a kérelmező, sem a kérelmezett nem számított fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Debrecen, 2025. április 9.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró